

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative
privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative privind eliminarea reglementărilor excesive în sectorul privat, în continuare - Proiect de lege, este elaborat de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, în colaborare cu alte ministere și autorități publice, comunitatea de afaceri, cu suportul Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru și partenerilor de dezvoltare (OPTIM/Helvetas, UNDP, USAID/MISRA, USAID/RCRA și alți parteneri de dezvoltare) în scopul facilitării activității mediului de afaceri prin eliminarea barierelor birocratice.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării a elaborat modificări la cadrul normativ în baza rezultatelor hărților obligațiilor și proceselor prescrise de cadrul normativ, elaborate la Decizia Prim-ministrului nr.21 din 23.02.2024. Astfel, evaluarea hărților obligațiilor și proceselor prescrise de cadrul normativ au scos în evidență constrângerile și povara de reglementare în mai multe domenii de activitate.
2.2. Descrierea situației și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Proiectul actului normativ a fost elaborat cu scopul de a facilita dezvoltarea mediului de afacerilor și vizează procesele aferente întregului „ciclu de viață” al afacerii. Sectoarele pentru care se propun modificările respective vizează următoarele domenii: transportul rutier, comerț și alte activități conexe, sanitar-veterinar (animalier), turism rural, atragerii forței de muncă străine etc. Proiectul urmărește în calitate de finalități excluderea barierelor administrative, cerințelor nejustificate sau depășite, în scopul diminuării costurilor pentru agenții economici în activitatea de întreprinzător.
<u>Probleme specifice care au fost abordate în cazul fiecărei modificări propuse sunt următoarele:</u>
1. Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi conține un obstacol pentru înființarea de noi întreprinderi, adică se prevede interdicție de înregistrarea întreprinderii în cazul în care pe numele unei persoane au fost înregistrate anterior întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național. Inclusiv, în cazul unui asociat minoritar al societății, care înregistrează datorii față de bugetul de stat, ori în cazul datoriilor curente, reflectate în baza dărilor de seamă fiscale prezentate și a viramentului plăților respective care nu a fost efectuat, în limitele termenului legal. Actuala prevedere este o limitare care îngreuează libertatea antreprenorială și descurajează inițiativa economică, afectând în mod disproporționat persoanele aflate în dificultate financiară. Totodată, inițierea unei noi afaceri reprezintă o sursă de plată potențială pentru stingerea obligațiilor întreprinderii în cauză. Deși scopul său este valid – asigurarea responsabilității fiscale – reglementarea ar trebui optimizată pentru a oferi șanse de reabilitare antreprenorilor și pentru a echilibra interesele statului cu nevoile de dezvoltare economică. Desigur că este și riscul de înregistrare a unui număr excesiv de întreprinderi nelucrative. Pentru a evita acest risc se propune de a pune în plină aplicare

procedura de radiere din oficiu, conform Instrucțiunii privind evidența contribuabililor, aprobată prin Ordinul Serviciului Fiscal de Stat nr. 352/2017.

2. Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată prevede limitarea achitării dividendelor anticipate pentru perioada de gestiune în curs la perioadele trimestriale și semestriale. Această prevedere vine în contradicție cu scopul principal al desfășurării activității de antreprenariat – asigurarea cu sursa permanentă de venit. Concomitent, prevederea actuală defavorizează un număr mare de IMM cu un singur asociat, nemijlocit implicat în activitatea întreprinderii și ai cărui sursă de venit este formată din dividende din această activitate economică.

3. Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali prevede anumite constrângeri cum ar fi:

- a) impune obligația de publicare a avizelor cu privire la modificarea denumirii și a sediului în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Obligația dată creează costuri administrative suplimentare inutile și devine o povară semnificativă pentru agenții economici. Această cerință, deși inițial introdusă pentru a asigura transparența și informarea publicului, este acum depășită, inefficientă și lipsită de relevanță în contextul actual al digitalizării. Monitorul Oficial, deși o publicație oficială, nu reprezintă o sursă uzuală de informare pentru majoritatea partenerilor economici sau publicului larg. Publicarea avizelor în această formă nu atinge scopul inițial de a asigura transparența și accesul la informații. Majoritatea actorilor economici se bazează pe surse digitale moderne, cum ar fi registrele publice online. În țările din UE, informațiile despre modificările privind denumirea sau sediul agenților economici sunt publicate exclusiv în registre publice electronice, accesibile gratuit sau la costuri minime.
- b) termen mic/insuficient de înștiințare și înregistrare În cazul schimbării, modificării denumirii, schimbării sediului, modificării actelor de constituire sau reorganizării persoanei juridice a modificărilor. Termenul legal de 30 zile după adoptarea hotărârii organului deliberativ, care este oferit pentru înregistrarea modificărilor, este insuficient pentru pregătirea tuturor actelor necesare procedurii. Inclusiv, în cazul societăților cu capital străin, când este solicitată prezentarea actelor aprobate în afara Republicii Moldova, sau emiterea actului de împuternicire pentru reprezentarea intereselor asociatului în fața registratorului, normele de recunoaștere a actelor emise în alt stat și procedurile interne a statului terț privind aplicarea apostilei sau supralegalizare, la sosirea actelor în Republica Moldova se constată încălcarea termenului de depunere pentru înregistrarea modificărilor aprobate. Prin urmare, activitatea întreprinderii este pusă sub risc de blocare;
- c) persoana juridică străină nou creată nu-și poate crea sucursală în Republica Moldova până la depunerea primelor situații financiare anuale în țara de reședință. Respectiv azi există constrângeri legale pentru înregistrarea sucursalelor persoanei juridice străine nou create deoarece pentru înregistrarea sucursalelor persoanelor juridice străine legea solicită prezentarea situației financiare a persoanei juridice străine potrivit ultimei perioade de raportare ce constituie o constrângere deoarece încă nu au perioade financiare închise și raportate, inclusiv deoarece abia au început activitatea;
- d) este necesar corectarea unei erori existente în lege ce ține de actele necesare înregistrării sucursalei persoanei juridice. Legea nr. 220/2007 în art. 12 alin. (3¹) face referință greșită la alin. (3) lit. b) și c), însă corect ar fi la alin. (3) lit. a) și b) al aceluiași articol;
- e) necesitatea îmbunătățirii interacțiunii cu organul de înregistrare. La moment se prevede un termen destul de mic (de 3 zile de la numirea sa) pentru ca lichidatorul să notifice desemnarea sa organului înregistrării de stat care a efectuat înregistrarea persoanei juridice și, pentru înscrierea datelor în Registrul de stat. Efectele nenotificării desemnării lichidatorului sunt prevăzute de legislația în vigoare, inclusiv Codul Civil al Republicii Moldova. Totodată,

nenotificarea în termen legal poate duce la aplicarea art. 13 Legea 220/2007 Refuzul înregistrării de stat a persoanei juridice, consecințele nonnotificării fiind mai grave decât notificării întârziate;

f) păstrarea în Registrul de stat (RSUD) a informațiilor irelevante privind date cu privire la deschiderea, modificarea, suspendarea și închiderea conturilor bancare curente și cu privire la datoria față de bugetul public național, care sunt gestionate de către Serviciul Fiscal de Stat.

g) potrivit art. 7 alin. (1) a Legii nr. 220/2007 este în sarcina organului de înregistrare verificarea deținerii actului de aprobare necesar înregistrării. Declararea pe proprie răspundere nu creează efecte, cum ar fi scutire de procedură de verificare și asumarea efectivă a răspunderii de către declarant. Este necesară precizarea obligației de a declara pe propria răspundere deținerea avizului/aprobării prealabile a autorității competente privind constituirea acesteia.

4. Problema pentru activității „55.10 *Hoteluri și alte facilități de cazare similare*” în Moldova este birocrăția fragmentată, care impune notificări și avizări similare la mai multe instituții fără un sistem unificat de procesare, generând o povară administrativă semnificativă. Acest lucru îngreunează lansarea și dezvoltarea afacerilor în sectorul hotelier. Problema de bază ține de dublarea notificărilor:

- la primărie: Notificarea pentru autorizația de funcționare conform **Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior**.

- la ANSP: Notificarea și obținerea avizului sanitar conform **Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice**.

Documentația solicitată este deseori similară, însă antreprenorul trebuie să o depună separat la fiecare instituție.

Fragmentarea avizelor, pe lângă primărie și ANSP pot fi implicate și alte instituții (Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Agenția de Mediu, etc.), fiecare având cerințe proprii. Procesele multiple implică taxe administrative, angajarea de consultanți, pregătirea repetată a documentelor și întârzieri în obținerea aprobărilor. Procedurile sunt uneori neclare, iar antreprenorii nu au acces la informații concise despre pașii necesari sau termenele-limită.

5. În domeniul de comerț (alimentație publică) **Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior** conține anumite constrângeri/interdicții pentru activitatea comercială:

a) o problemă ține de obligația de a angaja doar personal cu pregătire specială profesională deoarece astfel de cerință depășește oportunitățile de angajare în condițiile actuale pe piața de muncă, iar unele cerințe nu sunt relevante, iar altele, precum în domeniul alimentației, sunt prevăzute de reglementări speciale. Astfel, Legea nr.231/2010 stabilește ca cerință prezența la angajator a unei forțe de muncă capabile să presteze serviciile în cadrul unităților comerciale și de alimentație publică și să posede pregătire profesională în domeniul comerțului, alimentației publice și igienei;

b) altă problema ține de interdicția de desfășurare a activității comerciale în spații locative. Agenții economici de dimensiuni mici, care pot organiza activitatea în spațiile locative fără a crea deranj excesiv vecinilor săi, solicită condiții flexibile pentru activitate. De asemenea, prezintă un impediment pentru dezvoltarea economică, turistică și culturală limitarea activităților care pot fi desfășurate în încăperile unei case particulare de locuit. Impunerea procedurii de modificare a destinației generează costuri mari pentru solicitanții modificărilor respective, procedura fiind anevoioasă și de lungă durată. Situația actuală nu permite legalizarea activităților, care sunt desfășurate în prezent fără înregistrare sau acte permissive din cauza cheltuielilor pentru chiria și amenajarea spațiului nelocativ în conformitate cu cerințele sanitare, igienice, tehnice, de securitate, etc.

c) sunt necesare intervenții și la sistemul de plată pentru Notificarea în Comerț (<https://actpermisiv.gov.md/#/ep/permit/23>). Solicitantul sau reprezentantul său legal intră în sistem (Portalul electronic al serviciilor publice) personal sau cu ajutorul recepționarului de la ghișeu. Solicitantul sau reprezentantul său legal achită taxa prin serviciul M-pay sau la bancă. În cazul când taxa se achită la bancă, solicitantul prezintă dovada achitării recepționarului de la ghișeu pentru a fi încărcată în sistem, sau o încarcă în sistem personal. Problema este că plata de notificare de 100 lei în comerț este percepută la fiecare depunere a notificării. Sistemul nu permite suplinirea dosarului depus cu acte adiționale, sau corectarea erorilor. Prin urmare agentul economic este nevoit să suporte cheltuiala de fiecare dată cum transmite o notificare.

6. Agenții economici întâmpină dificultăți la obținerea autorizației pentru dispozitive publicitare. Potrivit art. 32 alin. (3) lit. d) din **Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate** în cazul dispozitivelor publicitare fixe ce urmează a fi amplasate pe pereții exterioei ai imobilelor, aflate în proprietate privată, se prezintă acordul scris al proprietarului/proprietarilor (unanim) respectivului bun imobil sau al reprezentantului legal al acestuia/acestora. O analiză a situației existente arată, că în majoritatea cazurilor proprietarii bunurilor imobile din încăperile din blocurile multietajate nu pot fi identificați pe motiv de lipsă, dare în chirie, etc. Deși Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu prevede formarea asociației de proprietari din condominiu, această prevedere nu este implementată în toate blocurile multietajate. Prin urmare, agenții economici sunt blocați la identificarea persoanei/persoanelor cu dreptul de a permite amplasarea dispozitivului publicitar și sunt limitați în opțiunile de promovare a produselor/serviciilor care le oferă sau, deseori, recurg la amplasarea neautorizată a publicității.

7. Interacțiunea clientului cu banca și societățile de plată în situațiile în care acestea au calitatea de entitate raportoare a informației necesare pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, conform **Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului**, este una anevoioasă și excesiv de birocratizată. Deoarece aceste entități solicită adesea prezentarea fizică la ghișeu pentru actualizarea datelor clienților existenți despre persoane și tranzacții, și solicită copii sau originale a documentelor pe purtător de hârtie, pe când conform Legii nr.308/2017 registratorul este obligat să ofere băncilor acces la aceste date în registrele de stat. Este necesară simplificarea procesului de interacțiune cu banca pentru confirmarea identității beneficiarului tranzacțiilor, conform cerințelor Legii nr. 308/2017.

În același context, este identificată necesitatea de a alinia prevederile Legii nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară privind identificarea beneficiarilor efectivi cu prevederile Legii nr. 308/2017.

8. **Legea nr. 150/2014 Codul transporturilor rutiere (CTR)** de câțiva ani stabilește că vehiculele care transportă pasageri pe rute regulate trebuie să fie conectate, prin sisteme de poziționare globală, la sistemul de management integrat administrat de Agenție. Un astfel de sistem integrat până în prezent nu a fost dezvoltat și nu este funcțional. Totodată, dotarea vehiculelor cu sisteme GPS nu este rațională în lipsa sistemului funcțional integrat cu ANTA. Conectarea la sistemul centralizat E-GPS reprezintă o măsură de intervenție a statului neproportională și inoportună. Rezultatele pe care teoretic le va putea furniza acest sistem nu pot fi justificate prin costurile pe care le va suporta bugetul de stat. Din toate sistemele în transport doar sistemele E-autorizație și E-rute pot fi găsite prin analogie în țările UE. Iar sistemul E-GPS și E-Bilet în concepția actuală nu are analogie în țările UE. Aceasta implică

riscul că sistemul nu va asigura o funcționalitate continuă și durabilă. De asemenea aceasta implică riscul că sistemele actuale de monitorizare E-GPS care pot fi procurate pe piața liberă, ar putea necesita o ajustare pentru a putea fi conectate cu E-GPS, iar aceasta implică costuri suplimentare. Funcționarea acestui sistem va ridica semne de întrebare referitor la respectarea drepturilor fundamentale ale omului, deoarece acest sistem presupune că organul de control va putea monitoriza on-line deplasarea fizică a unităților de transport, care sunt ale operatorilor privați. Acest sistem este perceput de business că ar exista prezumția de vinovăție a transportatorilor, care vor fi permanent supravegheați. Toate exemplele unde sunt instalate sisteme de GPS -monitorizare sunt ale companiilor private în UE, care își monitorizează propriile autovehicule sau ale companiilor municipale, unde transportul reprezintă proprietatea municipiului, iar autoritățile locale monitorizează propriile autovehicule.

Art. 153 al CTR mai prevede obligația de dotare a unităților de transport cu tahografe și cu limitatoare de viteză normă în vigoare din 01.01.2025. Din cauza unei redacții greșite din care s-ar deduce că aceste obligații se răsfrâng doar asupra unităților de transport care au fost înmatriculate pentru prima dată până la intrarea în vigoare a CRT (2014), din cauza că în prezent aceste instalații pot fi utilizate numai dacă sunt digitale, iar la unitățile de transport de model mai vechi nu există soluții tehnice (decât excluderea acestor unități de la deservirea rutelor regulate) și din cauza că modul de implementare a acestor sisteme continuă să fie guvernat de „novații locale”, dar nu ține cont de practica cum aceste sisteme au fost implementate în UE, sistemele tahografelor și limitatoarelor de viteză este incert și imposibil de implementat asemănător sistemului E-GPS. Ca și sistemul E-GPS norma privind obligativitatea tahografelor și limitatoarelor a intrat în vigoare, dar este imposibil de implementat. Impactul acestor două sisteme este enorm. Majoritatea unităților de transport nu dispun de astfel de instalații, și nici nu există posibilitate tehnică ca acestea să fie înzestrate cu astfel de echipament. Aceasta înseamnă că unitățile de transport vizate nu mai pot fi exploatate, iar majoritatea rutelor regulate naționale ar trebui să fie nefuncționale.

9. Obligația de a prezenta informația solicitată de centrele militare este excesivă și disproporționată. Redacția actuală a articolului 9 din **Legea nr. 1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public** stabilesc obligația persoanelor juridice de a prezenta centrelor militare informații privind numărul, starea bunurilor rechiziționabile, modificările survenite și informații privind înstrăinarea acestora. Neprezentarea informațiilor respective atrage aplicarea sancțiunilor corespunzătoare. În același timp Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate prevede obligația autorităților publice de a face schimb de informații pentru ca aceasta să nu fie solicitată de la persoanele fizice sau agenți economici.

10. În 2023, la solicitarea Ministerului Muncii și Protecției Sociale prin intermediul GIZ Moldova în cadrul programului „EU4Moldova: Comunități Locale” a fost elaborată Prognoza pieței muncii pe termen mediu (2024-2026), din care concluzionăm:

- pe termen mediu, creșterea ocupării forței de muncă va fi însoțită de accentuarea deficitului forței de muncă, cererea forței de muncă va crește rapid, în timp ce oferta forței de muncă va avea o evoluție anemică.
- drept urmare, deficitul forței de muncă se va amplifica: dacă în 2023, cererea forței de muncă putea depăși cu 8,2% oferta forței de muncă, atunci către 2026 acest decalaj va crește până la 17,9% (în primul scenariu) sau până la 24,8% (în al doilea scenariu).
- cantitativ este vorba de un deficit al forței de muncă ce depășește 150 mii persoane.

În prezent străinii care intră în Republica Moldova au dreptul de a se angaja în câmpul muncii, aceste drepturi fiindu-le acordate prin **Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova**. Legea în cauză stabilește proceduri generale, concrete, pentru străinii

veniți în țară, în dependență de categoriile de străini și/sau scopul sosirii acestora în țara noastră. Cât privește condițiile de remunerare a străinilor angajați, legea conține o normă unică, strict imperativă, pentru toate situațiile posibile: salariul străinului nu poate fi mai mic de salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul de gestiune.

Mai puțină importanță, însă, la aplicarea acestor norme, se acordă faptului provenienței străinului și situațiilor obiective, care diferă în diverse domenii ale economiei. Ori, aplicarea clauzei națiunii celei mai favorizate în acest caz se consideră o inițiativă judicioasă. La fel și, acordarea Guvernului posibilității de a influența la acoperirea deficitului forței de muncă în unele domenii prin pârgăria stabilirii unui plafon de salarizare, altul decât cel unic/general, prevăzut în prezent în lege.

11. Pentru moment pensiunile turistice și agroturistice, vilele turistice, casele rurale și satele de vacanță ce prestează servicii de alimentație publică nu au posibilitatea de a comercializa cu amănuntul/servi băuturi spirtoase produse în condiții de casă, deoarece în **Legea cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr. 1100/2000** sunt stabilite condiții greu de respectat (licență, timbru de acciz, etichetare, etc.). Condițiile respective nu sunt justificate pentru activitățile respective, deoarece acesta nu produc în proporții industriale băuturi spirtoase. Totodată, anumite cerințe prevăzute de legislație nu necesită a fi neglijate, aceste fiind menținute în continuare. Pentru detalii a se vedea Anexa.

12. **Legea nr. 231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor** prevăd un șir de documente pentru mișcarea animalelor în interiorul țării. În condițiile digitalizării multiplelor procese și deținerii de către autorități a sistemelor informaționale (spre exemplu E-ANSA, SIA „Registrul de Stat al Animalelor”) a decăzut necesitatea unor documente obligatoriu de deținut pe suport de hârtie.

13. **Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară** prevede un cerc foarte vast de activități, pentru autorizarea cărora ca precondiție se cere de a avea contractul de angajare/prestare servicii încheiat cu un medic veterinar. Cerința respectivă generează costuri nejustificate pentru agenții economici. Multe din aceste activități pot fi exercitate și fără a avea un așa contract. De exemplu fabrica/unitate de producere a furajelor, depozit angro de furaje.

Cadrul legal vizat prevede avizarea prealabilă din partea ANSA a unor activități, și anume proiectarea și construcția complexelor de creștere a animalelor, întreprinderilor avicole, combinatelor de carne și a altor întreprinderi de industrializare a materiei prime animaliere și de depozitare a produselor de origine animală a unităților de alimentație publică. Avizarea respectivă necesită efort de timp, administrativ și de altă natură din partea mediului de afaceri și constituie o barieră nejustificată, deoarece oricum la lansarea afacerii se obține autorizația sanitar-veterinară.

La fel, se prevede obligativitatea certificării sanitar veterinară a produselor și subproduselor de origine animală destinate consumului uman pentru circulație internă și comerț. Aceste cerințe nu sunt conforme cu legislația UE, unde se aplică marca de sănătate/identificare și declarația de conformitate a producătorului. Totodată, Legea 306/2018 privind siguranța alimentelor prevede deja certificat de calitate – document emis de producător, prin care se garantează corespunderea calității și a siguranței loturilor livrate de produse alimentare cu cerințele stabilite în legislația din domeniul alimentar.

14. **Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător** prevede termen de valabilitate pentru Autorizație sanitar-veterinară pentru mijloacele de transport - un an.

Acest termen nu este justificat în condițiile în care mijloacele de transport sunt mult mai performante ca decenii în urmă și nu se schimbă caracteristicile acestora. Astfel termenul de un an nu este justificat și necesită a fi majorat.

15. Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebanară, se propune excluderea definiției „beneficiar efectiv” deoarece această definiție este comprehensiv reglementată prin normele speciale ale Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege propune modificarea unui șir de legi, prin care se va atinge scopul de simplificare a activităților antreprenoriale și activităților aferente proceselor organizaționale:

1. În scopul stimulării activismului economic este propusă excluderea din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi a interdicției de înregistrare a întreprinderilor de către persoane, pe numele cărora au fost înregistrate întreprinderi care nu funcționează și care nu au fost lichidate în modul stabilit de lege sau care au datorii la bugetul public național.

2. Se propune excluderea limitei de 0 exercițiului financiar și a celor calculate urmare a aprobării situațiilor financiare anuale.

3. Legea nr. 1107/2002 Codul Civil al Republicii Moldova și Legea nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali:

- a) se propune excluderea obligației de publicare în „Monitorul Oficial al Republicii Moldova” a anunțului privind modificarea sediului, a denumirii societății și de inițiere a procesului de lichidare. Obligația de publicare a informației în Buletinul electronic revine organului de înregistrare;
- b) Se propune majorarea termenului pentru înregistrarea modificărilor în informațiile întreprinderii de la 30 zile la 60 zile prin modificarea respectivă a Legii nr. 220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali. Asemănător, se propune modificarea termenului pentru informarea organului de înregistrare în privința numirii lichidatorului: de la 3 zile la 7 zile.
- c) se propune modificarea art.12 unde pe lângă solicitarea prezentarea situației financiare a persoanei juridice străine potrivit ultimei perioade de raportare să fie inclus și posibilitatea depunerii unui „certificat de bonitate, emis de banca comercială în care persoana juridică străină are conturi bancare”
- d) În scopul corectării unei erori este inclusă propunerea de a indica în art.12, alin. (3¹) a referinței corectă la lit.a) și b) de la alin. (3) al aceluiași articol.
- e) modificarea termenului pentru informarea organului de înregistrare în privința numirii lichidatorului: de la 3 zile la 7 zile
- f) abrogarea obligației de a păstra în Registrului de stat (RSUD) a informațiilor irelevante privind date cu privire la deschiderea, modificarea, suspendarea și închiderea conturilor bancare curente și cu privire la datoria față de bugetul public național.
- g) modificarea art.7 alin. (1) în sensul că declarația să fie solicitată doar în cazurile când legile speciale prevăd obligația de a deține un asemenea aviz/aprobare prealabilă pentru unul sau mai multe domenii preconizate de activitate, iar verificarea informației este în sarcina organului de înregistrare

4. Modificarea Legii nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice. Se propune ca notificarea către Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) privind structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare și de servire a mesei (cod CAEM 55.10) să fie realizată prin mijloace electronice de către Autoritatea Publică Locală (APL), odată cu emiterea înștiințării de recepționare a notificării activității de comerț. Autoritatea administrației publice locale va transmite Agenției Naționale pentru Sănătate Publică prin metode electronice copia înștiințării de recepționare a notificării activității de comerț, în termen de 5 zile lucrătoare de la emiterea acesteia. Acest proces va fi inițiat conform prevederilor Legii nr. 231/2010 privind comerțul interior, simplificând astfel procedurile și reducând povara administrativă asupra operatorilor economici. Propunerea este direcționată pentru a rezolva problema dublării notificărilor prin integrarea electronică a notificării către ANSP prin intermediul APL.

5. Se propune modificarea Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior:

- a) facilitarea interdicției de amplasare condiționată a obiectelor comerciale în incinta încăperilor locative, inclusiv, a caselor individuale de locuit, pentru genuri de activitate, practicate preponderent de IMM, deținători de patentă de întreprinzător sau sub forma de activitate independentă cu risc scăzut de a crea deranj prin activitatea sa locuitorilor blocului locativ și a caselor individuale de locuit. Această modificare urmărește stabilirea unor condiții mai avantajoase și simplificate pentru amenajarea spațiilor destinate dezvoltării afacerilor mici la etapa inițială, inclusiv prin minimizarea investițiilor inițiale necesare pentru închirierea acestor spații. Un astfel de aspect poate fi decisiv pentru antreprenorii debutanți;
- b) modificarea în sensul percepției plății pentru notificarea de comerț la eliberarea de autoritatea administrației publice locale a înștiințării de recepționare. Confirmarea plății se va prezenta în termen de 3 zile lucrătoare de la eliberarea înștiințării de recepționare, sub sancțiunea anulării acesteia de către autoritatea administrației publice locale. Consecvent, se propune abrogarea temeiului de respingere a notificării în legătură cu neprezentarea dovezii de plată la depunere;
- c) abrogarea cerințelor speciale legate de personal în comerț și alimentație publică. Astfel, se propune de a exclude cerințele de prezență a unei forțe de muncă capabile să presteze serviciile în cadrul unităților comerciale și de alimentație publică și să posede pregătire profesională în domeniul comerțului, alimentației publice și igienei, deoarece unele cerințe nu sunt relevante, iar altele, precum în domeniul alimentației, sunt reglementate de norme speciale.

6. Se propune modificarea art. 32 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate prin care solicitanții autorizației de amplasare a publicității exterioare vor fi exceptați de obligația de a obține acordul proprietarilor blocului locativ în cazul amplasării condiționate a dispozitivului publicitar pe pereții încăperilor în care agentul economic își desfășoară activitatea, dacă publicitatea nu depășește limitele fațadei menționate și nu îngreunează vizibilitatea și nu creează alt deranj locatarilor.

7. Se operează modificări în Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și în Legea nr. 202/2017 cu privire la activitatea bancară conform cărora se obligă băncile comerciale, organizațiile de creditare nebancară și societățile de plată, în scopul efectuării procedurilor de raportare a informației necesare pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului:

- să utilizeze informații din sursele registrelor de stat pentru verificarea documentelor de identitate a persoanelor fizice și persoanelor juridice și tranzacțiilor;
- să accepte în interacțiunea cu clienții documente în forma de documente electronice.

Totodată, în scopul alinierii prevederilor Legii nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebancară în privința noțiunii de beneficiar efectiv cu cele din Legea nr. 308/2017 se propune:

-la noțiunea „beneficiar efectiv” de a face referință la Legea nr. 308/2017 prin completarea după cuvântul „fizică” cu textul „, identificată în conformitate cu prevederile art. 52 din Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului,

- la articolul 23 alineatul (4) litera b) va avea următorul cuprins:

„b) transparența structurii de proprietate a organizației de creditare nebancară și actualizarea informațiilor cu privire la acționari sau, după caz, asociați și beneficiarii efectivi;”

8. În Legea nr. 150/2014 Codul transporturilor rutiere, la art.153 alin.(1) se propune amânarea perioadei de intrare în vigoare până în 2027 a obligațiilor de dotare cu sisteme de pozițională globală, de dotare cu tahografe și limitatoare de viteză electronice până în 2027, astăzi fiind stabilit termenul intrării în vigoare la 1 ianuarie 2025.

9. În art.9 din Legea nr.1384/2002 cu privire la rechizițiile de bunuri și prestările de servicii în interes public se propune restrângerea obligațiilor întreprinderilor să transmită informații centrelor militare despre bunurile care le dețin, o astfel de obligație fiind în vigoare doar în raport cu bunurile care nu au fost înregistrate și nu se regăsesc în registre publice. Pentruținerea evidenței bunurilor rechiziționabile și disponibilului forței de muncă, autoritățile administrației publice obțin informațiile necesare cu privire la bunuri și persoane din resursele informaționale de stat, prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

10. Modificări la Legea nr.257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, care se completează cu o categorie nouă de resortisanți, cu drept de intrare fără viză până la 360 de zile. Fiind prevăzut că resortisanții, care sunt cetățenii statelor membre ale Uniunii Europene, Islandei, Regatului Norvegiei, Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, Principatului Liechtenstein, Confederației Elvețiene, Statelor Unite ale Americii și Canadei sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova și a vizei de lungă ședere, având drept de ședere de până la 360 de zile în orice perioadă de 12 luni.

Și modificări la Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, în care se prevede că acești resortisanți (reglementați de Legea nr.257/2013) au dreptul la muncă, desfășurarea afacerii și prestarea serviciilor ca și profesioniști independenți pe perioada șederii, adică până la 360 de zile pe parcursul a 12 luni. Totodată, pentru alte categorii de muncitori, se propun modificări la art.43⁴ și art.43⁵ care au obiectivul de micșorare a plafonului minim pentru angajarea salariatului străin, de la un salariu mediu pe economie, până la 50% din valoarea acestui salariu.

11. Se propune completarea Legii nr. 1100/2000 cu art. 5¹ în următoarea redacție: , Prin derogare de la prevederile lit. a), a¹), b), h), i) al art. 5, 13, 17 alin. (1), 18, pensiunile turistice și agroturistice, casele rurale și satele de vacanță ce prestează servicii de alimentație publică, băutura spirtoasă destinată consumului uman direct produsă în condiții de casă poate fi comercializată cu amănuntul în cadrul structurii de cazare turistică și/sau servită consumatorilor finali cu respectarea prevederilor art. 6 alin. (6). Comercializarea și/sau servirea băuturilor spirtoase în unitățile respective se efectuează în condițiile stabilite de Guvern.”

12. Anularea certificatului sanitar-veterinar pentru animale, altor documente (mișcarea pe interior se va face doar prin E-ANSA) prin modificarea Legii privind identificarea și înregistrarea animalelor nr. 231/2006 și Legii privind activitatea sanitară veterinară nr. 221/2007.

13. Se propune extinderea activităților economice pentru care nu este necesar de a avea contractul de angajare/prestare servicii încheiat cu un medic veterinar prin modificarea Legii privind activitatea sanitară veterinară nr. 221/2007.

Se propune excluderea obligativității avizării de către ANSA a proiectelor pentru întreprinderile care cad sub incidența domeniului sanitar-veterinar și siguranța alimentară prin modificarea Legii privind activitatea sanitară veterinară nr. 221/2007.

Se propune modificarea Legii privind activitatea sanitară veterinară nr. 221/2007, fiind anulat certificatul sanitar-veterinar pentru carne și alte produse de origine animală pe plan național (la export rămâne).

14. Se propune modificarea Legii nr. 160/2011, și anume majorarea termenului de valabilitate pentru autorizația sanitar-veterinară pentru mijloacele de transport de la 1 an la 3 ani.

15. Legea nr. 1/2018 cu privire la organizațiile de creditare nebanară, se propune excluderea definiției „beneficiar efectiv” deoarece această definiție este comprehensiv reglementată prin normele speciale ale Legii nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Prin modificările propuse a Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate și simplificarea procedurii de obținere a autorizației pentru dispozitive publicitare se așteaptă creșterea numărului de dispozitive publicitare autorizate pentru care se va calcula și se va percepe taxa locală pentru dispozitivele publicitare cu majorarea respectivă a veniturilor în bugetele locale. Urmare a modificărilor în domeniul migrației forței de muncă, proiectul se încadrează în sistemul instituțional existent din punctul de vedere al funcțiilor și competențelor atribuite, respectiv modificări nu sunt necesare. Un anume efect pozitiv prognozat pe termen scurt, mediu și lung ar fi micșorarea presiunii birocratice asupra funcționarilor publici: în loc de a asigura procedurile standard de angajare a străinilor, o parte din străini se vor angaja prin procedură mai simplă și de durată mai scurtă.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul actului normativ vine să aducă beneficii sectorului privat, în special întreprinderilor mici și mijlocii (IMM), persoanelor care desfășoară activitate independentă și deținătorilor de patentă, prin facilitarea accesului pe piață și organizarea afacerii în conformitate cu resursele accesibile proiectelor la etapă inițială.

Impacturile sub formă de beneficii ale intervenției:

1.Eliminarea interdicției de înregistrare pentru persoanele care au avut afaceri inactive sau datorii neplătite (cu excepția cazurilor de fraudă) facilitează accesul la antreprenariat, ceea ce va duce la creșterea numărului de întreprinderi nou-înființate și va stimula concurența pe piață.

2.Flexibilizarea plății dividendelor, prin eliminarea limitelor pentru plățile intermediare, oferă investitorilor posibilitatea de a beneficia mai rapid de rezultatele financiare ale companiei, ceea ce va face investițiile mai atractive și va îmbunătăți lichiditatea acționarilor.

3.Simplificarea procedurilor administrative, cum ar fi publicarea informațiilor doar în Buletinul electronic, reduce costurile pentru antreprenori, iar extinderea termenului pentru înregistrarea modificărilor de la 30 la 60 de zile oferă întreprinderilor mai mult timp pentru adaptare, minimizând riscul de penalizări. Acceptarea unui certificat de bonitate emis de o bancă, în locul altor documente complexe, va facilita accesul firmelor străine pe piața locală, contribuind la atragerea investițiilor externe și internaționalizarea pieței.

4.Digitalizarea notificărilor pentru structurile turistice simplifică procesul de conformare, reducând birocrăția și costurile pentru operatorii economici, accelerând în același timp procesele administrative.

5.Permisiunea de a desfășura activități comerciale în spații locative pentru afaceri cu risc scăzut oferă antreprenorilor mici oportunități mai mari de a începe o afacere, stimulând economia locală prin reducerea barierelor financiare și administrative. Simplificarea procedurilor de notificare și eliminarea cerințelor speciale pentru personal în comerț și alimentație publică reduce sarcina administrativă, economisind resurse și crescând eficiența operațională.

6.Eliminarea necesității de a obține acorduri complexe pentru amplasarea publicității ajută întreprinderile să-și crească vizibilitatea și să-și promoveze mai eficient activitatea, fără a afecta locatarii. Reducerea costurilor administrative, flexibilizarea reglementărilor și sprijinul oferit IMM-urilor vor stimula crearea unui mediu de afaceri mai dinamic și mai competitiv. Modificările legislative propuse vor avea ca rezultat atragerea mai multor investiții, lansarea mai rapidă a afacerilor noi, stimularea inovației și consolidarea economiei locale, oferind un sprijin substanțial sectorului privat.

Beneficiile (economii) pentru mediul de afaceri și populație au fost estimate în mărime de 1,1 milioane ore de muncă economiste anual, iar suma mijloacelor financiare economiste anual a fost estimată în valoare de circa 149,0 milioane lei, de la măsurile prezentate în tabelul de mai jos.

Nr.	Denumirea măsurilor care vor genera economii	Economii anuale	
		Ore de munca, mii ore	Suma mijloacelor financiare, mii lei
1	Excluderea obligației de publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a anunțului privind modificarea sediului și a denumirii societății	6,4	1.602,3

2.	Modificarea termenului de plată pentru notificare de comerț după eliberarea de către autoritatea administrației publice locale a înștiințării de recepționare (analogie cu procedurile de obținere a altor acte permissive)	6,3	1.427,7
5	Obligarea băncilor de a accesa datele din Registrul de Stat al Populației și Registrul de stat al persoanelor juridice și al întreprinzătorilor individuali în scopul verificării informațiilor despre clienții săi și de a accepta și executa, după caz, documentele transmise în format electronic	937,5	118.125,0
6	Facilitarea amplasării dispozitivelor publicitare pe pereții încăperilor în care agentul economic își desfășoară activitatea	171,8	21.646,8

7. Așa cum este reflectat în tabelul de mai sus, beneficiile pentru clienții băncilor se poate estima la peste 118.125 mii lei. Totodată și băncile își pot simplifica și raționaliza procesele interne în privința executării obligației de raportare impusă de Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului nr.308/2017.

8. Amânarea obligației de dotare cu module GPS a vehiculelor de transport rutier duce la exonerarea de unele cheltuieli inutile pentru transportatori, odată ce la nivel național încă nu a fost pregătit sistemul integrat de monitorizare. Totodată, amânarea în cauză asigură inițierea unui dialog între operatori și autoritățile publice pentru a revizui abordarea propusă în prezent. În același timp, beneficiile pentru amânarea obligației pentru dotarea cu tahografe electronice și limitatoare electronice, evită riscul ca la moment să fie restricționat un număr mare de vehicule, fiind găsite soluții viabile în special pentru vehiculele care tehnologic nu pot fi dotate cu astfel de dispozitive.

9. Economii anuale de la eliminarea obligației de a prezenta datele privind mijloacele de transport deținute solicitată de centrele militare au fost estimate în mărime de 18,5 mii ore ($975 * (8,0 + 1,5) \text{ ore} * 2 / 1000$) și 2.331,0 mii lei, reieșind din următoarele date și calcule:

- 1) 975 este numărul anual de întreprinderi care prezintă centrelor militare datele privind mijloacele de transport deținute, conform datelor Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.
- 2) 8,0 ore de muncă este estimarea experților a timpului mediu consumat pentru colectarea datelor și pregătirea datelor solicitate.
- 3) 1,5 ore de muncă este timpul consumat pentru depunerea datelor, precum și timpul consumat la oficiul centrelor militare (modalitatea de estimare a fost menționată anterior). Două drumuri au fost luate în calcul, deoarece conform agenților economici datele sunt solicitate de două ori pe an.
- 4) Estimarea economiilor anuale în sumă de 2.331,0 mii lei prin aplicarea tarifului pe oră de 126 lei la 18,5 mii ore ($126 \text{ lei/oră} * 18,5 \text{ mii ore} = 2.331,0 \text{ mii lei}$).

10. Urmare a modificărilor în domeniul migrației forței de muncă, sunt așteptări de impact pozitiv asupra sectorului privat, dat fiind că în unele cazuri procedurile de angajare a străinilor vor fi mai puțin costisitoare, vor dura mai puțin și nu vor fi la fel de birocratice, ca angajările conform procedurilor standard. În paralel se așteaptă o anumită creștere a gradului de ocupare a forței de muncă, respectiv și asupra nivelului de salarizare și calității de salarizare, străinii nefiind tentați la primirea salariilor în plic.

11. Crearea oportunităților pentru pensiunile turistice și agroturistice, vilele turistice, casele rurale și satele de vacanță ce prestează servicii de alimentație publică de a comercializa băuturi spirtoase de producție proprie, astfel fiind micșorate cheltuielile în afaceri. Totodată, unele cerințe față de aceste produse vor fi menținute în continuare. Pentru detalii a se vedea Anexa.

12. Facilitarea activităților ce țin de mișcarea animalelor pe teritoriul Republicii Moldova, va crea economii pentru mediul de afaceri, prin excluderea unui șir de documente.

13. Excluderea obligativității contractului de angajare/prestare servicii încheiat cu un medic veterinar pentru un șir de activități va genera economii pentru agenții economici respectivi.

14. Excluderea obligativității avizării de către ANSA a proiectelor pentru construcția complexelor de creștere a animalelor, întreprinderilor avicole, combinatelor de carne și a altor întreprinderi de industrializare a materiei prime animaliere și de depozitare a produselor de origine animală a unităților de alimentație publică va micșora cheltuielile și elimina barierele nejustificate din partea mediului de afaceri.

15. Excluderea unor cheltuieli nejustificate din partea mediului de afaceri prin anularea certificatului sanitar-veterinar pentru carne și alte produse de origine animală pe plan național (circulația internă și comerț).

16. Eliminarea cheltuielilor nejustificate pentru mediul de afaceri prin majorarea termenului de valabilitate pentru Autorizația sanitar-veterinară pentru mijloacele de transport.

4.4. Impactul social

Nu este aplicabil

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În corespundere cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, Anunțul de inițiere a elaborării proiectului de lege, pentru modificarea unor acte normative a fost plasat pe pagina web a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (www.mded.gov.md) la compartimentul „Transparență decizională”, subcompartimentul „Anunțuri privind consultările publice”, și pe platforma

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-a-elaborarii-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-unor-acte-normative/13629>, precum și Anunț privind consultarea publică a proiectului de Lege https://particip.gov.md/ru/document/stages/*/13746 pentru a se asigura procesul de consultare cu mediul de afaceri, societatea civilă, partenerii sociali, mediul academic, asociațiile profesionale, autoritățile administrației publice etc.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul de lege se încorporează în sistemul actelor normative fără a aduce atingere altor prevederi.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ, instituțiile responsabile dispun de o capacitate administrativă adecvată, dar vor fi necesare ajustări la nivelul infrastructurii tehnice și procedurale. Resursele umane și financiare necesare pentru reforme și conformare au fost estimate și sunt incluse în bugetele instituțiilor implicate, precum Agenția Servicii Publice (ASP), autoritățile publice locale (APL), Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP), alte autorități. Vor fi necesare acțiuni de modernizare a infrastructurii digitale: dezvoltarea Buletinului electronic pentru publicarea exclusivă a modificărilor; integrarea notificărilor electronice în platformele utilizate de APL și ANSP; actualizarea Sistemului Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Unităților de Drept” (SIA RSUD).

Secretar de Stat

Eugeniu HARABARA

Informații adiționale pentru argumentarea propunerii de modificare a Legii cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice nr.1100/2000

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

Impunerea fără excepție a entităților care produc băutură spirtoasă de a deține licență, presupune suportarea cheltuielilor de achitare a taxei, în aceeași măsură a tuturor categoriilor de producători, indiferent de cantitatea produsă, astfel fiind inechitabil și nejustificat. De menționat că, pensiunile turistice, agroturistice, casele rurale, care asigură pregătirea și servirea mesei, sunt amplasate în localități rurale și ar putea diversifica produsele tradiționale oferite vizitatorilor, realizate conform rețetelor specifice locale. Totodată, structurile de primire turistică cu funcțiuni de cazare și servicii de alimentare reprezintă centre de promovare a specificului local și al tradițiilor. Băutura realizată în gospodării (cum ar fi țuica sau rachiul) este un simbol al culturii locale și al identității comunităților rurale, iar comercializarea acestor produse ar oferi turiștilor o experiență autentică și stimulează interesul pentru destinațiile rurale și agroturistice.

Urmare a implementării propunerilor înaintate, acordarea dreptului structurilor turistice de a comercializa băutura spirtoasă - producere proprie, ar stimula dezvoltarea economică a zonelor rurale, fapt care ar genera venituri suplimentare pentru pensiuni și ar atrage mai mulți turiști, contribuind la creșterea economică a regiunilor rurale. Totodată, micii producători din zonele rurale vor avea un stimulente să investească în calitatea și diversitatea băuturilor spirtoase tradiționale.

În același timp, turiștii apreciază experiențele unice, inclusiv degustările de produse locale. Această modificare va permite structurilor turistice să integreze în oferta lor comercializarea și servirea băuturilor produse local, atrăgând astfel un număr mai mare de vizitatori. Spre ex. în alte state europene, astfel de practici sunt comune și contribuie la succesul turismului rural.

Astfel, următoarele impedimente majore justifică necesitatea intervențiilor anunțate prin proiect:

- documentația necesară pentru deținerea licenței este considerabilă, iar procesul de obținere a licenței implică timp și resurse;
- taxele pentru licențe și conformitatea cu cerințele tehnice reprezintă un obstacol major pentru micii antreprenori din mediul rural, care operează la scară mică;
- pensiunile turistice și casele rurale oferă în principal produse proprii, artisanale, și organizează evenimente culturale sau gastronomice, iar comercializarea băuturilor spirtoase care ar face parte din experiența turistică, nu este practică;
- actualul cadru normativ defavorizează micii producători care dezvoltă activitate în domeniul turismului rural, marii producători nu sunt afectați de costurile și cerințele administrative;
- reducerea competitivității, deoarece obligația licențierii descurajează inițiativele antreprenoriale și limitează diversitatea ofertelor în sectorul turistic;
- turismul rural se bazează pe autenticitatea experienței, iar limitarea accesului la produse tradiționale, inclusiv băuturi spirtoase locale, afectează competitivitatea acestui sector;
- lipsa unui cadru flexibil împiedică generarea de venituri suplimentare pentru gospodăriile din mediul rural;

Totodată, se impune alinierea cu tendințele internaționale, prin simplificarea reglementărilor, deoarece alte țări europene promovează modele de turism sustenabil și responsabil, care oferă mai multă flexibilitate unităților mici din industria turismului.

Prevederile proiectului ar susține direct dezvoltarea turismului rural și antreprenoriatul local, promovând totodată păstrarea tradițiilor culturale și economice.

Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivele principale ale prezentului Proiect sunt următoarele:

- a. Stimularea dezvoltării turismului rural, care se va realiza prin promovarea experiențelor autentice și diversificarea ofertei turistice;
- b. Reducerea sarcinilor administrative, prin simplificarea cerințelor pentru antreprenori și facilitarea accesului pe piață, majorarea interesului pentru investiții în regiunile rurale;
- c. Susținerea economiei locale, prin crearea de oportunități economice și consolidarea comunităților rurale, ceea ce va acorda suport pentru menținerea locurilor de muncă în mediul rural și prevenirea migrării populației către zonele urbane;
- d. Valorificarea produselor tradiționale și locale, prin promovarea produselor autohtone, conservarea tradițiilor culturale, prin comercializarea acestor produse în cadrul pensiunilor, care vor contribui la păstrarea și valorificarea patrimoniului local;
- e. Alinierea la tendințele internaționale, proiectul reflectând modele aplicate în alte țări europene, care susțin micii antreprenori din turism prin reglementări simplificate.

Pentru realizarea obiectivelor setate, a fost identificată soluția de completare a Legii nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice cu art. 51. Astfel, în pensiunile turistice și agroturistice, casele rurale și satele de vacanță ce prestează servicii de alimentație publică, băutura spirtoasă destinată consumului uman direct produsă în condiții de casă va putea fi comercializată cu amănuntul în cadrul structurii de cazare turistică și/sau servită consumatorilor finali cu respectarea prevederilor art. 6 alin. (6), potrivit căruia comercializarea pe piața internă a alcoolului etilic, a distilatelor și a producției alcoolice se efectuează în baza certificatului de conformitate sau a declarației de conformitate pe propria răspundere întocmită în baza unui raport de analiză emis de către un laborator atestat/acreditat, conform regulilor stabilite în actele normative aprobate de Guvern.

Conform art. 1 din Legea nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, *„băutură spirtoasă – producție alcoolică destinată consumului uman, având caracteristici organoleptice specifice și o concentrație alcoolică de minimum 15% în volum, fabricată fie dintr-un distilat de origine agricolă sau din alcool etilic de origine agricolă rectificat, sau prin cupajarea acestora, cu sau fără adaos de sucuri, macerate, morse, extracte, produse cu conținut de zahăr, arome naturale sau substanțe aromatice, apă condiționată și alte ingrediente, fie numai din ingrediente naturale”*.

Analiza impactului de reglementare

Adoptarea măsurilor propuse vor contribui substanțial la îmbunătățirea proceselor interne de administrare și control și vor avea un impact variat asupra sectorului public, după cum urmează:

a. Dezvoltarea economică rurală:

- creșterea activității economice în zonele rurale va contribui la generarea de venituri locale și la crearea de locuri de muncă, ceea ce poate reduce presiunea asupra bugetului de stat în ceea ce privește subvențiile sociale pentru regiunile defavorizate.
- sprijinirea micilor antreprenori va conduce la diversificarea economiei rurale și la consolidarea bazei economice a comunităților locale.

b. Creșterea atractivității turistice:

- promovarea produselor tradiționale și autohtone va stimula turismul rural, atrăgând mai mulți vizitatori și, implicit, generând venituri suplimentare din taxe turistice și alte contribuții conexe.

c. Reducerea birocrăției:

- sectorul public va economisi resurse administrative prin eliminarea procedurilor de licențiere pentru micile unități turistice, ceea ce poate permite o concentrare mai eficientă a resurselor pe alte priorități de reglementare și control.

d. Promovarea brandului de țară:

- integrarea produselor locale în oferta turistică națională va contribui la promovarea Republicii Moldova ca destinație turistică autentică, ceea ce poate avea efecte benefice asupra economiei naționale.

Proiectul de lege propus este orientat spre sprijinirea dezvoltării economice și sociale a zonelor rurale și are potențialul de a genera beneficii semnificative pentru sectorul public, atât direct, cât și indirect. Totuși, succesul implementării depinde de capacitatea autorităților de a gestiona și monitoriza impactul noilor reglementări, asigurând în același timp un echilibru între simplificarea proceselor și respectarea normelor de calitate și siguranță.

De remarcat că, în vederea asigurării protecției consumatorului, producătorul de băuturi spirtoase tradiționale destinate consumului uman direct va comercializa în baza certificatului de conformitate sau a declarației de conformitate pe propria răspundere întocmită în baza unui raport de analiză emis de către un laborator atestat/acreditat, conform regulilor stabilite în actele normative aprobate de Guvern.

Impactul asupra sectorului privat

Adoptarea modificărilor propuse, va oferi oportunitatea celor peste 60 structuri turistice care dezvoltă inclusiv prestări servicii de alimentație publică, de a depăși barierele legale și cerințele de conformitate, stabilite pentru marii producători de produse alcoolice, scopul final al cărora este vinderea exclusivă a produsului alcoolic. În cadrul structurilor turistice, băuturile spirtoase fabricate în condiții de casă, sunt produse în volum mic, păstrând autenticitatea și tradiția locală. În acest mod, se va susține totodată dezvoltarea economiei rurale, care vor avea posibilitatea de a genera venituri suplimentare fără investiții majore în infrastructura industrială și va constitui interes pentru investiții, în vederea dezvoltării economice a regiunilor rurale.

Totodată, micii producători se confruntă adesea cu obstacole legate de obținerea licențelor și autorizațiilor pentru comercializarea băuturilor spirtoase produse proprii. Acest amendament va simplifica procesul pentru structurile de cazare turistică, fără a compromite calitatea produselor oferite. De remarcat că, structurile turistice care oferă pentru consum produse alcoolice, băuturi spirtoase tradiționale turiștilor, vor activa în cadru legal clar, iar amendamentul va reglementa această practică, asigurând transparență și conformitate cu legislația, astfel statul va avea posibilitatea de a monitoriza și controla mai bine activitatea economică ale structurilor turistice.

De asemenea, această modificare va crea o sinergie între turism și agricultură, promovând specificul local și încurajând dezvoltarea economică a zonelor rurale. Adoptarea acestei prevederi este esențială pentru valorificarea potențialului turistic al Republicii Moldova și aliniază legislația la bunele practici din alte țări.

Beneficiile (economii) pentru mediul de afaceri, efectuând calcule estimative actuale privind desfășurarea activității celor peste 60 pensiuni turistice, case rurale, agropensiuni, din vânzarea băuturilor spirtoase proprii, au fost estimate în mărime de 1 440 000 lei/an:

<i>Număr</i>	<i>pensiuni</i> × <i>Cantitate</i>	<i>produsă/pensiune</i> × <i>Preț/litru</i>	<i>Venit</i>
<i>Total</i>	$60 \times 120 \times 200$		$= 1.440.000 \text{ lei/an}$

Astfel, impactul financiar se va resimți prin creșterea veniturilor directe pentru pensiunile turistice, oferindu-le o sursă suplimentară de profit; stimularea antreprenoriatului rural și încurajarea promovării produselor locale; crearea unei experiențe autentice pentru turiști, ceea ce ar putea atrage mai mulți vizitatori.

Totodată, pentru bugetul public, venitul presupus a fi încasat din licențiere va fi înlocuit prin impozitarea veniturilor pensiunilor și va crește posibilitatea de a revigora zonele rurale prin generarea de venituri adiționale și sprijinirea tradițiilor locale.

Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Intervențiile propuse prin prezentul Proiect urmăresc alinierea la reglementările internaționale.

Amendamentele propuse sunt axate pe două componente majore:

- îmbunătățirea climatului investițional în Republica Moldova;
- facilitarea dezvoltării economiei rurale;
- reducerea barierelor birocratice și eliminarea dezechilibrului actual, în favoarea marilor producători de băuturi alcoolice.

În Uniunea Europeană, cadrul normativ care reglementează comercializarea producției alcoolice proprii de către structurile turistice variază de la un stat membru la altul, fiind influențată de reglementările locale și naționale privind alcoolul. Cu toate acestea, multe țări permit structurilor turistice să comercializeze sau să servească produse alcoolice proprii, în special în scopuri de promovare turistică și culturală, fiind expuse următoarele exemple:

În **Franța** este utilizat termenul de „*Produits fermiers*” și turismul vitivinicol, iar legislația permite producătorilor agricoli și structurilor turistice asociate fermelor (cum sunt *gîtes ruraux* sau *ferme-auberges*) să comercializeze produse alcoolice fabricate local, precum vinul sau cidrul.

Astfel, conform Codului Rural și al Pescuitului Maritim, producătorii agricoli care au o activitate secundară în turism pot comercializa produse proprii direct către consumatori.

În **Italia**, legislația privind agroturismul, Legea nr. 730/1985 și Legea nr. 96/2006 permite structurilor turistice rurale să producă și să comercializeze produse alimentare și băuturi realizate în gospodărie. De reținut că, cadrul legislativ pentru activitățile de tip agroturism permite structurilor turistice care produc alcool la scară mică să opereze fără licență de producător tradițional de alcool, cu anumite condiții. Această excepție este reglementată în principal de legislația specifică agroturismului, care face o distincție între producția industrială și cea artizanală, destinată consumului pe loc, ca parte a experienței turistice. De exemplu, conform reglementărilor italiene, vinăriile sau fermele care desfășoară activități de agroturism pot produce și vinde vin sau alte produse alcoolice direct clienților fără a avea nevoie de licență industrială, atâta timp cât producția este destinată consumului local și respectă anumite limite de volum stabilite regional. Aceste structuri sunt monitorizate pentru respectarea standardelor de calitate, dar nu se supun aceluiași cerințe fiscale și de licențiere ca producătorii comerciali mari.

În **Germania**, cadrul normativ permite producătorilor să își deschidă *Besenwirtschaften* (taverne sezoniere) unde își pot comercializa produsele alcoolice proprii, fără să dețină licență completă, iar structurile turistice rurale pot comercializa și alte băuturi alcoolice tradiționale, cum sunt *schnapps* sau berea artizanală, conform legislației privind agricultura și turism rural.

În **Spania**, în regiunile rurale, structurile turistice (cum sunt *casas rurales* sau *alojamientos rurales*) pot comercializa produse proprii, inclusiv băuturi alcoolice, dacă respectă reglementările locale.

În **Austria**, producătorii agricoli au voie să organizeze *Buschenschank* (taverne tradiționale sezoniere), unde pot servi vinuri și băuturi alcoolice produse pe proprietatea lor, astfel este acordată permisiunea de comercializare directă către consumatori, în special în zonele turistice viticole.

Portugalia susține activ dezvoltarea etnoturismul, iar podgoriile sunt autorizate să comercializeze vinurile proprii direct turiștilor. Structurile turistice din zonele rurale pot servi băuturi alcoolice produse local. De ex., pensiunile turistice din Alentejo pot servi băuturi tradiționale precum *aguardente* (rachiu).

În **Regatul Unit**, micii producători de bere artizanală, cidru sau lichioruri pot comercializa produsele proprii către turiști în cadrul pensiunilor sau pub-urilor pe care le administrează, conform legislației privind licențele de alcool.

Aceste exemple demonstrează că, structurile turistice din UE sunt susținute de către stat prin varie facilități, pentru a valorifica producția proprie, încurajând turismul local și oferind turiștilor experiențe autentice. Implementarea unor politici similare în Republica Moldova ar putea promova produsele tradiționale și crește atractivitatea turismului rural. Astfel, simplificarea obligațiilor pentru structurile turistice care produc și comercializează băuturi alcoolice proprii este crucială pentru a sprijini turismul rural și dezvoltarea economică locală. În contextul derogării propuse de Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice (art. 5¹), aspectele redate supra sunt relevante pentru reducerea birocrăției și conformarea normelor.